

Rusko na rozdiel od Američanov nenecháva svojich spojencov a priateľov v problémoch. Potvrdil to aj prezident Abcházska

- CZ24 News | 11. srpna 2021

JUŽNÉ OSETSKO: V samozvanej republike Južné Osetsko sa konali smútočné akcie pri príležitosti 13. výročia rusko-gruzínskej vojny z augusta 2008. Spolu s juhoosetským prezidentom Anatolijom Bibilovom sa na spomienkových akciách zúčastnil vodca samozvanej Abcházskej republiky Aslan Bžania.

Líder Suchumi povedal, že „augustová vojna ukázala vytrvalosť ducha Osetského ľudu“. Súčasne zdôraznil osobitnú úlohu Moskvy, a to vďaka rozhodným a včasným krokom, ktorými boli „jednotky agresora porazené“. Abcházsko a Južné Osetsko budú podľa Bžaniu večne vďačné Rusku, ktoré v auguste 2008 napriek bezprecedentnému tlaku urobilo odvážne rozhodnutie uznať nezávislosť Suchumi a Cchinvali.

K smútočnej akcii vystúpil aj úradujúci šéf Severného Osetska Sergej Menjailo. Povedal, že dnes je Južné Osetsko „slobodnou republikou uznanou Ruskom“. „Uplynulo 13 rokov odvtedy, čo agresor perfidne začal ostreľovať spiacich civilistov, len preto, že chceli žiť slobodne.“ Tento čin a ľudskú obeť nemožno ospravedlniť žiadnymi cieľmi, “povedal.

Rusko uznalo Južné Osetsko a Abcházsko ako nezávislé republiky 26. augusta 2008 po päťdňovej vojne s Gruzínskom. S výnimkou Venezuely, Nikaraguy, Nauru a Sýrie všetky štáty sveta považujú tieto regióny za gruzínske územia pod ruskou okupáciou.

Abcházsky prezident Aslan Bžania oznámil, že úloha Ruska pri udalostiach z augusta 2008 v Južnom Osetsku bola primeraná a zaslúži si večnú vďaku.

„August 2008 opäť ukázal celému svetu, že veľké Rusko nenecháva svojich priateľov v problémoch. Vďaka rozhodným a včasným krokom ruského vedenia boli jednotky agresora porazené,“ vyhlásil prezident. Podľa Bžaniu Gruzínsko sa doteraz nevzdalo myšlienky dobytia Abcházska a Južného Osetska.

„Preto Abcházsko a Južné Osetsko posilňujú svoje ozbrojené sily a budujú vojensko-technickú spoluprácu s Ruskom. Budeme tejto veľkej krajine navždy vďační,“ povedal Bžania.

Päťdňová vojna

V noci na 8. augusta 2008 vyslalo Gruzínsko vojakov do Južného Osetska a pokúsilo sa získať späť kontrolu nad týmto regiónom. Do situácie zasiahlo Rusko, vďaka čomu boli gruzínski vojaci zo zóny konfliktu vytlačení. Neskôr Moskva oficiálne uznala nezávislosť Južného Osetska a Abcházska.

V roku 2008 bola gruzínska armáda bola dobre vyzbrojená, pretože v posledných rokoch bolo na armádu vynaložených až 10% HDP krajiny. Zvýšila sa aj veľkosť armády a gruzínski dôstojníci boli vyškolení v krajinách NATO.

Gruzínsky generálny štáb bol obzvlášť opatrný pri výbere času začiatku operácie. 8. augusta bolo hlavnou udalosťou planéty otvorenie olympijských hier v Pekingu. Pod ich rúškom bolo možné uskutočniť určitý druh bleskovej vojny a svetové spoločenstvo mohlo čeliť skutočnosti, že v Južnom Osetsku bol obnovený ústavný poriadok. V ten istý deň navyše v Moskve chýbali prvé osoby Ruska: predseda vlády Vladimir Putin odletel na otvorenie olympijských hier do Pekingu a prezident Dmitrij Medvedev bol na dovolenke a cestoval po Volge. Takéto vyrovnanie malo spôsobiť zdržanie pri rozhodovaní o zavedení vojsk cez tunel Roki, ktorý opäť zahral Saakašvilimu do karát.

V noci na 8. augusta sa teda začalo masívne ostreľovanie Cchinvali, hlavného mesta neuznanej republiky. Deň predtým Michail Saakašvili upokojil ostrážitosť obyvateľov vyhlásením, že žiadna vojna nebude. Po ostreľovaní sa do mesta presunuli tanky a pechota. Gruzínska armáda však narazila na silný odpor ozbrojených síl Južného Osetska. Medzitým už ruská armáda stála pri vchode do tunela Roki oddelujúceho Severné Osetsko od Južného Osetska a čakala na rozkazy vrchného veliteľa.

Podľa generálporučíka rezervy Valerija Zaparenka, jedného z účastníkov týchto udalostí, bol generálny štáb pripravený na vojenský scenár. V predvečer boli jednotky špeciálne presunuté do tunela Roki a na stoloch operačných dôstojníkov boli balíky s plánmi, ako reagovať v prípade gruzínskej agresie. Prvá ruská jednotka teda už 8. augusta o 14:30 vstúpila na územie Južného Osetska. Nasledujúci deň došlo k bitke o Cchinval a k množstvu miestnych stretov. Po celú dobu ruské letectvo aktívne pôsobilo na oblohe. Gruzínci sa 10. augusta stiahli z Cchinvalu. Blesková vojna sa nikdy neuskutočnila a demoralizovaná armáda utiekla. A 11. augusta sa stalo niečo úplne nemysliteľné: ruské jednotky vstúpili na územie Gruzínska a obsadili niekoľko miest.

Trofeje

Zbrane a vybavenie, ktoré počas úteku zanechala gruzínska armáda, vyvolali mnoho nepríjemných pocitov. Ukázalo sa, že Gruzínsku dodávali zbrane desiatky krajín. Medzi získanými ručnými zbraňami boli belgické ľahké guľomety, americké a nemecké útočné pušky.

Na mieste 38. vojenského výskumného ústavu ministerstva obrany bolo zozbierané vybavenie zachytené počas päťdňovej vojny. K dispozícii sú turecké obrnené vozidlá, modernizované tanky T-72 s izraelskými mieridlami a poľské monitory. Kuriózne je aj zajaté auto Land Rover. Išlo vlastne o mobilné veliteľské stanovište, ktoré umožňovalo udržiavať komunikáciu so všetkými jednotkami gruzínskej armády, upravovať palbu prostredníctvom satelitov a tiež odpočúvať komunikáciu nepriateľov. Ukrajina dodala Gruzínsku veľké množstvo vojenského vybavenia vrátane notoricky známych komplexov Buk. Tiež na vojenskej základni v Gori sa našli dokumenty o dodávke ďalších ukrajinských zbraní gruzínskemu ministerstvu obrany.

Ruská armáda mala navyše k dispozícii dôležité dokumenty, mapy, fotografie a videá. Významná časť týchto údajov je samozrejme klasifikovaná ako „tajná“, ale aj zverejnené informácie stačia na

vyvodenie záverov o tom, akú úlohu zohrávali západné štáty vo výzbroji a výcviku gruzínskej armády. Asi najznámejšou trofejou päťdňovej vojny však bolo päť obrnených Humvee. Úplne náhodne boli zajaté 18. augusta v meste Poti. V „Hummeroch“ bolo nielen 20 gruzínskych pohraničníkov, ale aj oveľa zaujímavejšia výstroj. Hovoríme o pokročilom prieskumnom zariadení. Aké vybavenie v autách bolo, zostalo neznáme. O trofeje sa však začali zaujímať nielen v Rusku, ale aj v zámorí. USA požadovali vrátenie zaistených vozidiel, pretože boli opatrené ochrannou známkou USA. Hummery boli navyše prakticky nové, pretože ich kilometre sotva prekročili 400 km. Ruské úrady to však odmietli a trofeje si ponechali na ďalšie štúdium.

Európsky súd zamietol obvinenie Ruska Gruzínskom z konfliktu v roku 2008

Ruské ministerstvo spravodlivosti v januári informovalo verejnosť o rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 21. 1. 2021, že obvinenie Ruska Gruzínskom v súvislosti s augustovými udalosťami v roku 2008 v Južnom Osetsku je neopodstatnené. ESLP po vyše 12-tich rokoch teda ustanovil, že nie je možné klásť na Rusko zodpovednosť podľa Konvencie o ochrane ľudských práv a základných slobôd za incidenty, ktoré sa diali počas toho, ako ruskí vojaci odrážali útok gruzínskej armády na mierotvorný kontingent a miestne civilné obyvateľstvo počas udalostí v Južnom Osetsku. Súd tiež nepodržal vyhlásenia Tbilisi o akoby vpáde ruskej armády na územie Južného Osetska dňa 7. 8. 2008, čiže deň pred začiatkom gruzínskej agresie.

Námestník ruského ministra spravodlivosti Michail Galperin uviedol, že Gruzínsko sa snažilo dokázať, že európska Konvencia o ochrane ľudských práv platí nielen v mierových časoch, ale aj počas bojovej činnosti, čo protirečí základom medzinárodného humanitárneho práva. Ruská strana dokázala podľa neho presvedčiť sudcov o tom, že právne hodnotenie udalostí augusta 2008 v Abcházsku a Južnom Osetsku nespadá pod ich jurisdikciu. „ESLP taktiež neustanovil nijaký prípad narušenia ruskými vojakmi práv civilného obyvateľstva počas udalostí v auguste 2008,“ podtrhol Galperin.

V ruskom ministerstve tiež zdôraznili, že nesúhlasia so závermi ESLP, podľa ktorých sa ruskej strane kladie zodpovednosť za incidenty, ktoré sa stali po 12. auguste 2008 na území Abcházsku a Južného Osetska, hoci účasť ruských vojakov v týchto incidentoch nedokázal súd preukázať ani v jednom prípade.

Výnos ESLP vo veci „Gruzínsko proti Rusku (II)“ neobsahuje rozhodnutie o finančnej kompenzácii. Ponechané je to na ďalšie pojednávanie.